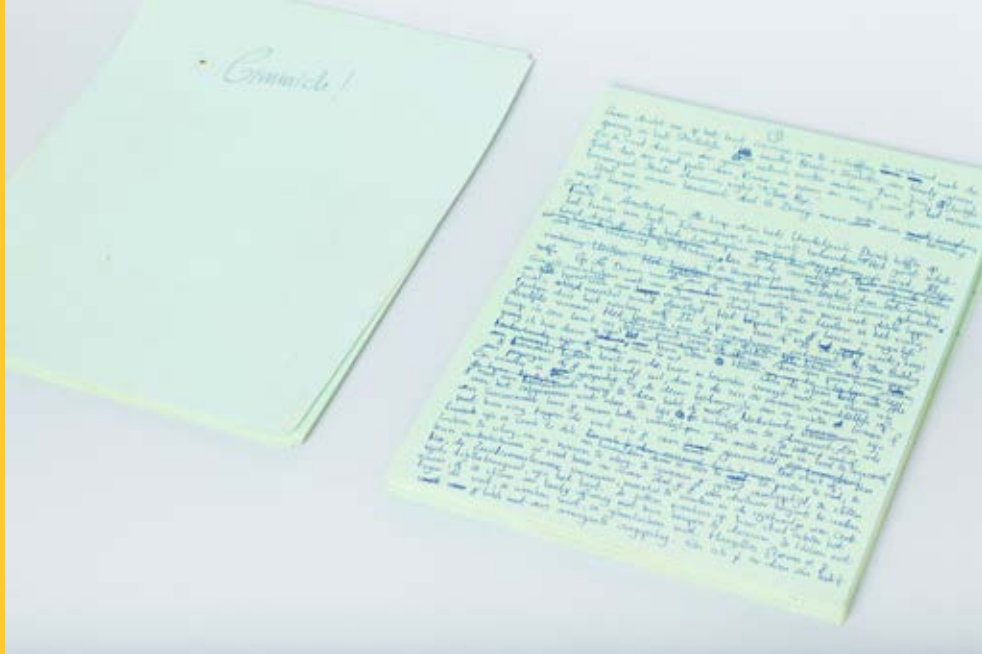

LITERAATUUR
MUSEUM

 literatuurmuseum.nl / verhalen / zwagerman

LESPAKKET

Portretten van een vriendschap

OPDRACHTEN BIJ
HET VERHAAL OVER
JOOST ZWAGERMAN

Portretten van een vriendschap

‘Er zijn geen goeie of slechte kunstenaars meer, Walter, er zijn kunstenaars mét geld en er zijn kunstenaars zónder geld en de kunstenaars zonder geld zijn eigenlijk helemaal geen kunstenaars. Nee, zo zit het! Ik vind het niet leuk, jij vindt het niet leuk, niemand vindt het leuk, niemand is tevreden en iedereen heeft alles al gezien.’

– uit: *Gimmick!*, Joost Zwagerman, 1989

In *Joost Zwagerman – Portretten van een vriendschap* blikken drie van zijn vrienden, Jesscia Durlacher, Benno Tempel en Peter Buwalda, in een interview terug op hun vriendschap met Joost Zwagerman. Elk belichten zij een van Zwagermans fascinaties: literatuur, beeldende kunst en muziek. In Zwagermans romans, verhalen en essays spelen deze drie interesses een belangrijke rol.

Opdracht

Lees het interview met Jessica Durlacher over de literatuur van Joost Zwagerman. Ze beschrijft onder andere de tijd waarin Joost Zwagerman werkte aan zijn roman *Gimmick!*. De roman speelt zich af binnen een groep jonge, succesvolle kunstenaars in Amsterdam in de jaren tachtig. *Gimmick!*, vernoemd naar de discotheek waar de kunstenaars elkaar in de roman ontmoeten, betekent de literaire doorbraak van Zwagerman.

1

In het *Historisch Nieuwsblad* blikt Joost Zwagerman terug op de achtergrond waartegen *Gimmick!* is ontstaan. Lees het artikel [De jaren tachtig van Joost Zwagerman](#).

2

In het artikel geeft Zwagerman aan dat *Gimmick!* niet zozeer de zedenschets is die sommige lezers erin herkend hebben, maar vooral een coming of age-roman. Coming of age-literatuur is een genre waarin de weg naar volwassenheid van een personage centraal staat. In het verhaal draait het om de worsteling die het personage ervaart in het ontwikkelen van een eigen (seksuele) identiteit en eigen normen en waarden.

Ken je andere voorbeelden (literatuur of film) van coming of age-verhalen? Noem twee voorbeelden.

3

Gimmick! speelt zich af in een milieu dat tot de verbeelding spreekt: dat van jonge kunstenaars in Amsterdam die in de jaren tachtig in korte tijd heel succesvol worden, veel geld verdienen en leven in een roes van drugs, seks en geld.

Geef een voorbeeld van een ander 'milieu' (uit het heden of verleden) dat overeenkomsten heeft met dat van de kunstenaars uit *Gimmick!*. Denk aan een milieu waarin de mensen in een 'eigen wereld' leven, met eigen maatschappelijke normen. Wat zijn overeenkomsten en verschillen met de wereld die je in *Gimmick!* leert kennen??

4

Het milieu dat Zwagerman beschrijft in *Gimmick!*, is een wereld die veel lezers zal fascineren. Maar het is vooral ook een wereld die een groot contrast vormt met de wereld waarin Raam is opgegroeid. Dat maakt dit milieu een interessant decor voor een coming of age-verhaal, waarin het personage zich losweekt van de wereld van zijn jeugd en zijn eigen volwassen identiteit ontwikkelt.

Als je een coming of age-verhaal als *Gimmick!* in een andere context zou willen plaatsen, welk ander 'milieu' (in heden of (recent) verleden) zou dan interessant kunnen zijn? Je kunt bijvoorbeeld denken aan de wereld van de topsport, de georganiseerde misdaad, de mode- of modellenwereld, de dot-com-wereld, de wereld van een studentencorps of de financiële sector.

Ontwerp een eigen decor voor een coming of age-verhaal. Werk daarbij de volgende vragen uit:

- In welk land en welke stad speelt het verhaal zich af?
- In welke tijd vindt het plaats?
- Beschrijf in vier of vijf zinnen het milieu dat je gekozen hebt. Wat is kenmerkend voor het milieu?
- Kies een 'pleisterplaats' waar je personages elkaar ontmoeten.
- Wie is je hoofdpersoon?
- Beschrijf in twee of drie zinnen waaruit de worsteling van de hoofdpersoon bestaat. Betrek de kenmerken van het milieu waarin hij of zij zich begeeft in je beschrijving.
- Wie zijn de andere personages? Beschrijf van elk personage wat zijn of haar rol en betekenis is in je verhaal.

5

Welke titel geef je je verhaal? Motiveer waarom je deze titel kiest.

6

Schrijf een flaptekst (120-150 woorden) bij je coming of age-verhaal. Maak hierbij gebruik van je decorontwerp uit vraag 4.

6

Ontwerp een omslag bij je verhaal.

